

Historie Kolnovic

Nejstarší dějiny obce

Kolnovice jsou zmiňovány poprvé roku 1263 pod názvem „villa Scorosonis“, avšak s poznamenáním, že byly založeny již za vratislavského biskupa Vavřince (†1232). V listině je psáno, že se o ně před biskupem soudili potomci otmuchovských rychtářů Vítka a Sigfrieda. Název obce pocházel zřejmě od biskupského lokátora jménem Skoroš, ale pak se podstatně měnil - „Scorusdorph“ (1290), „Colensdorf“ (1372), „Colisdorf“ (1378), „Kolsdorf“ (1638) až se ustálilo na „Kohlsdorf“ (1792). Po vzniku ČSR se obec nazývala česky Kolnovice, německy Kohlsdorf.

Součástí nevelké obce drobných sedláků byl i **slobodný dvůr a šoltéství**. Dvůr byl od 70. let 14. století majetkově svázán s Glucholazy, šoltéství ustavičně přecházelo z jedných rukou do druhých a to šlechtických i nešlechtických. Do života Kolnovic citelně zasáhla **nová hranice**, která byla vytyčena po prohrané válce císařovny Marie Terezie s pruským králem Fridrichem II.. Dvůr připadl Prusku, zatímco zbylá část Kolnovic zůstala v habsburském dílu Slezska.

Založení Vysuté a Terezína

K prudkému rozvoji obce došlo na konci 18. století v době, kdy Kolnovice patřily **Josefu Rennertovi**, radovi hospodářské správy liechtenstejnských statků v dnes polských Glubczyckých. Ten rozprodal panské pozemky a založil v sousedství Kolnovic dvě osady. Jednu pojmenoval po své matce Terezii na **Terezín** a druhá získala jméno svého zakladatele a nazývala se **Rennertov** (v roce 1949 přejmenována na Vysutou). Při sčítání obyvatelstva v roce 1836 již bylo v obci napočítáno **930 obyvatel**, z toho 366 ve vlastních Kolnovicích, 317 v Terezíně a 247 v Rennertově. Počet obyvatel stoupal do konce 19. století, pak začal mírně klesat a v roce 1930 žilo v obci 789 obyvatel (z toho 690 německé, 16 české a 83 jiné národnosti). Po násilném vystěhování původních německých obyvatel po druhé světové válce byla obec dosídlena jen částečně a víceméně pouze dočasně. Poloha Kolnovic přímo v příhraničním pásmu nenahrávala jejich rozvoji a neosídlené domy byly koncem padesátých let cíleně zbourány. V roce 1990 zbyvalo v obci jen 37 domů oproti 153 z roku 1930, navíc značná část objektů je v současnosti využívána pouze k rekreaci. Kolnovice byly samostatnou obcí až do roku 1960, kdy byly přičleněny k Mikulovicím.

Každodenní život obyvatel

S pravidelnou školní výukou se v Kolnovicích započala na počátku 19. století a odehrávala se zprvu v domě č. 6. Zřejmě někdy kolem roku 1820 byla na jeho místě postavena **jednotřídní škola** a v roce 1887 vznikla škola stejného typu i v Terezíně. Obě zajišťovaly pouze nejnižší vzdělání, do vyšší tzv. měšťanské školy musely děti chodit do sousedních Mikulovic. Škola v Terezíně zanikla po roce 1945, v Kolnovicích se vyučovalo až do roku 1958, kdy byla škola zrušena. Obyvatelé obce nalézali obživu především v **zemědělství**. Vedle toho si muži hledali práci i v lomech na mramor v okolních obcích anebo v továrnách v Mikulovicích a Glucholazech. Ženy přilepšovaly rodinným rozpočtem šitím rukavic. Na potoce protékajícím spodní částí obce se nacházel **mlyn**, jehož provoz zajišťovala voda z dnes již neexistujícího rybníka. V obci bylo též několik hospod, obchodů, spolek hasičů a válečných invalidů. Renertovem, Kolnovicemi a Terezíniem vedla původní okresní silnice z Glucholaz do Vidnavy. V roce 1949 vzniklo v Kolnovicích Jednotné zemědělské družstvo, které do sloučení s JZD Velké Kunětice v roce 1974 patřilo k nejlepším na okrese. V roce 1959 došlo v Kolnovicích k významným **úpravám státní hranice**, neboť do té doby šla původní státní hranice až k dnešní silnici na Mikulovice. Předáno k Československu bylo tehdy 94 ha a naopak Polsku připadlo 15 ha.

Kostel svatého Rocha

Církevně příslušely Kolnovice nejprve do Ondřejovic, od roku 1672 připadly nově zřízené duchovní správě v Mikulovicích. Cesta na bohoslužbu byla však zdlouhavá a tak obyvatelé Kolnovic usilovali o stavbu vlastního kostela. To se podařilo až v roce 1935, kdy byl položen základní kámen a v květnu 1938 byl kostel **slavnostně zasvěcen svatému Rochovi**. Svatý Rochus žil ve 14. století a byl původem ze šlechtické rodiny. Po smrti svých rodičů rozdal dědictví ve prospěch chudých a nemocných a vydal se na pouť do Itálie, kam přišel v době morových epidemií. V době, kdy lidé prchali před morem z měst, přihlásil se Rochus v nejbližším špitále jako pomocník a ošetřovatel nemocných. Nakonec sám onemocněl morem. Po uzdravení se vrátil do rodného města, ale tam ho nikdo nepoznal a dokonce ho zavřeli jako nebezpečného tuláka do vězení. Když vysílen umíral, poprosil o kněze a tomu prozradil, kdo je. Až po smrti se mu tak dostalo velké úcty a po staletích je uváděn jako jeden z nejvýznamnějších ochránců proti moru.

Epidemie moru v Kolnovicích v roce 1832

S epidemií moru a cholery měli občané Kolnovic smutné zkušenosti z roku 1832. V knize Franze X. Grögera „Niklasdorf im Bielatal“ (Mikulovice v údolí Bělé) z roku 1904 připomíná autor listinu, vydanou 2. 9. 1832, která obsahovala slavnostní slib tehdejších občanů obce:

„Obce Kolnovice, Renertov, Starý a Nový Terezín se usnázejí pro současná i další pokolení posvětit den svatého Rochuse – 16. srpna a v ten den nevykovávat žádné čeledínské ani jiné práce. Taktéž se ten den nesmí cestovat, tančit, ani jiným způsobem se bavit. Na den patrona se bude vždy dopoledne konat procesí do kostela v Mikulovicích a sloužit Te Deum. Rovněž odpoledne bude bohoslužba za svaté požehnání. Kdo se tím nebude řídit, bude potrestán peněžní pokutou nebo vězením.“

Listina byla podepsána starostou, představenými obce a každou hlavou rodiny. Při stavbě kostela v Kolnovicích ve 30. letech 20. století, tak bylo hned od počátku jasné komu bude zdejší svatostánek zasvěcen. Na památku tohoto slibu se koná každý rok na den svatého Rocha v kolnovickém kostele slavnostní mše s následným setkáním přátel.

Obětem válek

Dějiny lidstva jsou poznamenány neúprosným střídáním období míru s utrpením válečných let. **Dva poslední světové konflikty těžce zasáhly i do života obyvatel Kolnovic**. Když 28. 7. 1914 rakousko-uherský císař František Josef I. vyhlásil válku Srbsku, netušili obyvatelé malé vesničky v podhůří Jeseníků, že nemilosrdně zasáhne i do jejich osudu. Válečné běsnění si vyžádalo život více jak dvou desítek mužů z Kolnovic, Renertova a Terezína. Po válce se zdejší obyvatelé stali součástí nového státu, který však nikdy necháel, a jehož vláda jejich problémy příliš neřešila. Ještě horší následky však měly události 2. světové války. Připojení k Německu na podzim roku 1938 sice vitaly obyvatel Kolnovic většinou s nadšením a slibovali si od něho především zlepšení ekonomické situace, ale již o necelý rok později přišly prvním zdejším mužům povolávací rozkazy a po šesti letech nebylo pomalu rodiny, kde by neměli nějakého padlého. Celkem na bojištích 2. světové války přišlo o život 50 mužů z Kolnovic, Renertova a Terezína. **Smutným epilogem těchto chmurných událostí bylo poválečné násilné vystěhování původních obyvatel Kolnovic do Německa**.

Tato informační tabule byla vyhotovena ve spolupráci obce Mikulovice, rodáků z Kolnovic, římskokatolické farnosti Mikulovice a občanského sdružení Maria Quelle - Mikulovice.

Kamenná pamětní deska byla vyhotovena z iniciativy bývalých německých obyvatel Kolnovic ve spolupráci s obcí Mikulovice a slavnostně posvěcena 20. 8. 2011.

Dům mlynáře Wiesnera. / Das Haus des Müllers Wiesner. / Dom mlynarza Wiesnera.

Kaple Terezín 1935. / Die Kapelle in Theresienfeld 1935. / Kaplica Terezín 1935 rok.

Předválečná podoba výletního hostince s vinárna... / Vorkriegsgestaltung der Gaststätte mit Weinstube... / Przedwojenną wygląd zajazdu z winiarnią...

...a jeho podoba po sedmdesáti letech. / ...und ihre Gestaltung nach 70 Jahren / ...i jego stan siedemdziesiąt lat później

Geschichte von Kohlsdorf

Die ältesten Ortsgeschichte

Die Gemeinde **Kohlsdorf** ist zum erstenmal im Jahre 1263 unter dem Namen „Villa Scorosonis“ erwähnt, und zwar mit dem Vermerk, dass sie schon unter dem Bischof von Wroclaw Vavřinec (+1232) gegründet wurde. In der Urkunde wird geschrieben, dass die Nachkommen von Vögten aus Otmachau Vitek und Siegfried wegen ihrer Prozessionen. Der Gemeindenname kam offenbar vom bischöflichen Lokator mit dem Namen **Skoroš**, aber dann wurde er wesentlich verändert – „Scorusdorph“ (1290), „Colensdorf“ (1372), „Colisdorf“ (1378), „Kolsdorf“ (1638) bis es mit „Kohlsdorf“ (1792) stabilisiert wurde.

Zum Bestandteil der nicht grossen Gemeinde von kleinen Bauern wurde auch **freier Hof und Landvogt**. Der Hof wurde von 70 Jahren des 14. Jahrhunderts mit Ziegenhals verbunden, der Landvogt übergang ständig von den einigen Händen in die anderen, und zwar sowohl den adeligen als auch den unadeligen. **Die neue Grenze**, die nach dem verlorenen Krieg der Kaiserin Maria Teresia mit dem preussischen König Friedrich II. festgelegt wurde, betraf bedeutend das Leben von Kohlsdorf. Der Hof bekam Preussen, und der restliche Teil von Kohlsdorf blieb im habsburgischen Teil von Schlesien.

Gründung von Rennersfeld und Theresienfeld

Zu einer heftigen Gemeindeentwicklung kam es am Ende des 18. Jahrhunderts in der Zeit, wann Kohlsdorf **Josef Rennert** gehörten, dem Rat der Wirtschaftsverwaltung von lichtensteinischen Guten in der heutigen polnischen Stadt Leobschütz. Er verkaufte die herrschaftlichen Grundstücke und gründete in der Nachbarschaft von Kohlsdorf zwei Ortschaften. Die eine nannte er nach seiner Mutter Terezie **Theresienfeld**, und die andere erwarb den Namen ihres Gründers und wurde **Rennerfeld** genannt (im Jahre 1949 wurde sie Vysutá umbenannt). Bei der Volkszählung im Jahre 1836 wurde schon in der Gemeinde **930 Bewohner** gezählt, davon 366 in Kohlsdorf, 317 in Theresienfeld und 247 in Rennersfeld. Die Einwohnerzahl stieg bis Ende des 19. Jahrhunderts, dann fing sie an, ein bisschen zu senken und im Jahre 1930 bewohnten die Gemeinde 789 Bewohner (davon 690 deutsche, 16 tschechische und 83 andere Nationalitäten). Nach der gezwungenen Aussiedlung der ursprünglichen deutschen Bewohner nach dem zweiten Weltkrieg wurde die Gemeinschaft nur teilweise und praktisch nur zeitweilig besiedelt. Die Lage von Kohlsdorf direkt in der Grenzenzone half ihrer Entwicklung nicht und die unbesiedelten Häuser wurden am Ende der fünfzig Jahren gezielt abgerissen. Im Jahre 1990 blieben in der Gemeinde nur 37 Häuser übrig, gegenüber 153 Häuser aus dem Jahre 1930, der bedeutende Teil von Häusern wird zur Zeit nur zur Erholung ausgenutzt. Kohlsdorf war bis zum Jahre 1960 eine selbstständige Gemeinde, wann sie zu Niklasdorf angegliedert wurde.

Alltägliches Leben der Bewohner

Der regelmässige Schulunterricht fing in Kohlsdorf am Anfang des 19. Jahrhunderts an und verlief zuerst im Hause Nr. 6. Offenbar ums Jahr 1820 wurde an seiner Stelle **einklassige Schule** gebaut, und im Jahre 1887 entstand auch eine diesartige Schule in Theresienfeld.

Die beiden Schulen sicherten nur die niedrigste Ausbildung, in die höhere sgn. Stadtschule mussten die Kinder nach Niklasdorf gehen. Die Schule in Theresienfeld unterging nach dem Jahre 1945, in Kohlsdorf wurde bis zum Jahre 1958 unterrichtet, wann die Schule aufgehoben wurde. Die Gemeindegewohner fanden den Unterhalt vor allem in der **Landwirtschaft**. Daneben suchten die Männer die Arbeit in Marmorbrüchen in den Nachbargemeinden oder in Fabriken in Niklasdorf und Ziegenhals. Die Frauen verbesserten die Familieneinkommen durch das Nähen von Handschuhen. Am Bach im unteren Teil der Gemeinde befand sich **eine Mühle**, deren Betrieb das Wasser aus dem heute nicht mehr existierenden Teich sicherte. In der Gemeinde gab es ein paar Gasthäuser, Geschäfte, einen Feuerwehrverband und Verband von Kriegsinvaliden. Durch Rennersfeld, Kohlsdorf und Theresienfeld führte die ursprüngliche Landesstrasse aus Ziegenhals nach Weidenau. Im Jahre 1949 entstand in Kohlsdorf die Einheitliche landwirtschaftliche Genossenschaft, die bis zur Vereinigung mit Groß Kunzendorf im Jahre 1974 zu den besten im Kreis gehörte. Im Jahre 1959 kam es in Kohlsdorf zu den bedeutenden **Regulierungen der Staatsgrenze**, weil bis dieser Zeit die ursprüngliche Staatsgrenze bis zur heutigen Strasse nach Niklasdorf führte. Es wurde damals der Tschechoslowakei 94 ha und Polen 15 ha übergeben.

Kirche vom heiligen Rochus

Kohlsdorf gehörten kirchlich zuerst zu Endersdorf, seit dem Jahre 1672 gehörten zu der neu errichteten geistlichen Verwaltung in Niklasdorf. Die Reise nach Gottesdienste war aber zu lang und so strebten die Bewohner von Kohlsdorf nach der eigenen Kirche. Das gelang erst im Jahre 1935, wann der Grundstein gelegt wurde, und **im Mai 1938 wurde die Kirche dem heiligen Rochus festlich geweiht**. Der heilige Rochus lebte im 14. Jahrhundert und war ursprünglich aus einer adeligen Familie. Nach dem Tode seiner Eltern verschenkte er seine Erbe zugunsten den Armen und Kranken und machte eine Wanderung nach Italien, wohin er in der Zeit der Pestseuchen ankam. In der Zeit, wann die Leute von Städten vor Pest flohen, meldete sich Rochus im nächsten Spital an als Helfer und Krankenpfleger. Zum Schluss erkrankte er selbst an Pest. Nach seiner Genesung kehrte er in seine Geburtsstadt zurück, aber niemand erkannte ihn und er wurde sogar im Gefängnis geschlossen als gefährlicher Landstreicher. Bevor er entkräftet starb, hatte er um einen Priester gebeten, und dem er verraten hatte, wer er ist. Erst nach seinem Tod wurde er hochgeachtet und er ist jahrhundertelang als einer der bedeutendsten Pestschützer angegeben.

Pestseuche in Kohlsdorf im Jahre 1832

Mit der Pest- und Choleraseuche hatten die Bewohner von Kohlsdorf traurige Erfahrungen aus dem Jahre 1832. Im Buch von Franz X. Gröger „Niklasdorf im Bielatal“ aus dem Jahre 1904 erinnert der Autor an die Urkunde vom 02.09.1832, die ein festliches Versprechen der ehemaligen Bürger beinhaltet:

„Die Gemeinden Kohlsdorf, Rennersfeld, Alt und Neu Theresienfeld beschliessen für die gegenwärtigen sowie nächsten Generationen den heiligen Rochus zu weihen - am 16. August keine knechtigen sowie anderen Arbeiten zu tun. An demselben Tage darf man auch nicht reisen, tanzen und sich auf eine andere Art zu amüsieren. Am Tage des Patronen wird je vormittags in die Kirche in Niklasdorf eine Prozession getan und Te Deum gedient. Ebenso nachmittags wird ein Gottesdienst um den heiligen Segen sein. Wer sich nicht danach richten wird, wird mit der Geldstrafe oder mit dem Gefängnis bestraft.“

Die Urkunde wurde vom Bürgermeister, von Gemeindevorstellern und jedem Familienkopf unterschrieben, und zwar beim Bau der Kirche in Kohlsdorf in den 30. Jahren der 20. Jahrhundert, so war es gleich vom Anfang klar, wem der hiesige Tabernakel geweiht wird. Zum Andenken dieses Versprechens wird jedes Jahr am Tage des heiligen Rochuses in der Kirche von Kohlsdorf eine festliche Messe mit dem folgenden Freudentreffen stattgefunden.

Kriegsopfer

Die Menschengeschichte wird von dem unnachsichtigen Wechsel vom Frieden und Leiden der Kreigsjahre gezeichnet. **Die beiden letzten Weltkonflikten betrafen schwer auch das Leben der Bewohner von Kohlsdorf**. Als am 28.07.1914 der österreich-ungarische Kaiser Franz Josef I. den Krieg an Serbien erklärte, ahnten nicht die Bewohner des kleinen Dorfes im Altvatergebirge, dass er auch in ihre Schicksale unbarmherzig eingreift. Das kriegerische Toben kostete die Leben von mehr als zwanzig Männern aus Kohlsdorf, Rennersfeld und Theresienfeld. Nach dem Krieg wurden die hiesigen Bürger zum Bestandteil des neuen Staates, den sie aber nie wollten, und dessen Regierung ihre Probleme nicht löste. Noch schwierigere Folgen hatten die Ereignisse des 2. Weltkrieges. Der Anschluss an Deutschland im Herbst des Jahres 1938 begründeten die Bewohner von Kohlsdorf meistens mit der Begeisterung, und sie versprachen sich davon vor allem die Verbesserung der ökonomischen Situation, aber schon nach einem Jahr bekamen die ersten hiesigen Männer die Einberufungsbefehle, und nach sechs Jahren war hier keine Familie ohne einen Gefallenen. Auf den Schlachtfeldern des 2. Weltkrieges kamen insgesamt 50 Männer aus Kohlsdorf, Rennersfeld und Theresienfeld ums Leben. **Zu einem traurigen Epilog dieser düsteren Ereignisse wurde die Nachkriegsaustreibung der ursprünglichen Bewohner von Kohlsdorf nach Deutschland**.

Diese Informationstafel wurde in Zusammenarbeit mit der Gemeinde Niklasdorf, den ehemaligen deutschen Bewohnern von Kohlsdorf, der Pfarrei Niklasdorf und des Bürgervereins Maria Quelle-Mikulovice hergestellt.

Die Steintafel wurde auf Initiative den ehemaligen deutschen Bewohnern von Kohlsdorf in Zusammenarbeit mit der Gemeinde Niklasdorf hergestellt und am 20.8. 2001 feierlich geweiht.

Letní idyla na mlýnském rybníku. / Sommeridylle am Müllersteich. / Letnia idylla na młynskim stawie.

Ke svátečním chvílím kolnovických obyvatel patřily i projíždky na lodičkách na rybníce nade mlýnem. / Der beliebte festliche Zeitvertreib von Kohlsdörfern. / Ulubiona odświętna krotochwila mieszkańców Kolnowic.

Trautmanns hospoda. / Trautmannsgaststätte in Rennersfeld. / Gospoda Trautmana w Renertowie.

Taneční sál se v éře socialismu změnil na skladiště brambor. / Der Tanzsaal hat sich während des Sozialismus auf das Kartoffellager verändert. / Sala taneczna została w erze socjalizmu zamieniona na magazyn ziemniaków.

Historia Kolnowic

Najwcześniejsze dzieje

Pierwsza wzmianka o **Kolnowicach** jako „villi Scorosonis” pojawiła się już w 1263 roku. Podano w niej, że Kolonowice zostały założone już w czasach biskupa wrocławskiego Wawrzyńca (†1232). Dokument informuje również, że o miejscowości prowadzili spór potomkowie wójtów otmuchowskich Witka i Sigfrieda. Nazwa miejscowości pochodzi prawdopodobnie od imienia zasadcy biskupiego **Skorosza**, była kilkakrotnie przekształcana na „Scorusdorph” (1290), „Colensdorf” (1372), „Colisdorf” (1378), „Kolsdorf” (1638) aż w końcu przyjęła formę „Kohlsdorf” (1792 r.). Po powstaniu Czechosłowacji miejscowość otrzymała nazwę Kolnowice po czesku i Kohlsdorf po niemiecku.

Do niewielkiej miejscowości zamieszkiwanej przez wszystkim przez chłopów należał również **dówr i sołectwo**. Od lat siedemdziesiątych XIV wieku dwór był własnością Głuchołazów, natomiast sołectwo nieustannie zmieniało swych właścicieli, przechodziło z rąk szlacheckich do nieszlacheckich i odwrotnie. W życiu mieszkańców dotkliwie zaingerowała **nowa granica** wyznaczona po przegranej wojnie Marii Teresy z pruskim królem Fryderykiem II. Dwór przypadł Prusom, reszta Kolnowic pozostała w habsburskiej części Śląska.

Założenie osad Vysutej i Terezina

Do intensywnego rozwoju miejscowości doszło pod koniec XVIII wieku w czasach, kiedy Kolnowice należały do **Josefa Rennerta**, zarządcy majątku Liechtensteinów w dzisiejszych Głubczycach. Rennert sprzedał majątki ziemskie rodu i w sąsiedztwie Kolnowic założył dwie osady. Jedną z nich nazwał na cześć swojej matki Teresy **Terezinem** a druga otrzymała nazwę od imienia swego założyciela **Rennertów** (przemianowana w 1949 r. na Vysutá). Przeprowadzony w 1836 r. spis ludności wykazał, że miejscowości zamieszkuje **930 mieszkańców**, z czego 366 w samych Kolnowicach, 317 w Terezinie i 247 w Rennertowie. Do końca XIX wieku liczba mieszkańców wzrosła, a następnie zaczęła stopniowo maleć. W 1930 roku miejscowości liczyła 789 mieszkańców (z czego 690 mieszkańców narodowości niemieckiej, 16 czeskiej i 83 pozostałych narodowości). Po II wojnie światowej na mocy dekretu nastąpiło wysiedlenie rdzennych obywateli niemieckich, a miejscowości została zasiedlona tylko częściowo i tylko tymczasowo. Położenie Kolnowic bezpośrednio w pasie nadgranicznym nie sprzyjało rozwojowi miejscowości, z tego powodu pod koniec lat pięćdziesiątych niezamieszkałe domy zostały wyburzone. W 1990 roku pozostało tu tylko 37 domów (w 1930 r. domów było 153). Obecnie znaczna część budynków zostaje użytkowana tylko w celach rekreacyjnych. Kolnowice były samodzielnym sołectwem aż do 1960 roku, później stały się częścią Mikulowic.

Codzienne życie mieszkańców

Regularną naukę szkolną rozpoczęto w Kolnowicach na początku XIX wieku, z początku odbywała się w domu nr 6. Prawdopodobnie około 1820 roku została na jego miejscu zbudowana **szkoła jednoklasowa**. W 1887 roku podobna szkoła powstała w Terezinie. Obie kształciły tylko na najniższym poziomie, do wyższej, tzw. szkoły mieszkańców, dzieci uczęszczały do sąsiadnych Mikulowic. Szkoła w Terezinie została zamknięta po 1945 roku, w Kolnowicach nauczano aż do 1958 roku.

Mieszkańcy miejscowości utrzymywali się przede wszystkim z **rolnictwa**. Mężczyźni szukali również pracy w kamieniołomach marmuru w okolicznych wioskach albo w fabrykach w Mikulowicach i Głuchołazach. Kobiety dorabiali sobie szyciem rękań. Na potoku płynącym w dolnej części miejscowości stał **młyn**, który wykorzystywał także wodę z dziś już nieistniejącego stawu. W miejscowości znajdowało się także kilka gospód, sklepów, ochotnicza staż pożarna oraz związek inwalidów. Przez Rennertów, Kolnowice i Terezin prowadziła dawna droga powiatowa z Głuchołaz do Widawy. W 1949 roku w Kolnowicach powstała spółdzielnia rolnicza, która do czasu jej połączenia ze spółdzielnią rolniczą w Wielkich Kunieticach, uważana była za jedną z najlepszych. W 1959 roku doszło w Kolnowicach do zasadniczych **zmian przebiegu granicy państowej**; dotąd granica przebiegała tuż obok drogi do Mikulowic. Czechosłowaci przypadło wówczas 94 hektary, Polsce 15 hektarów.

Kościół świętego Rocha

Z punktu widzenia administracji kościelnej Kolnowice należały najpierw do Ondrzejowic, a od 1672 roku zaczęły przynależeć pod nowo utworzoną administrację w Mikulowicach. Droga na nabożeństwa była daleka, dlatego mieszkańcy Kolnowic zabiegali o wybudowanie własnego kościoła. W 1935 roku położono kamień węgielny, a w **maju 1938 roku kościół został poświęcony św. Rochowi**. Święty Roch żył w XIV wieku i pochodził z rodziny szlacheckiej. Po śmierci swych rodziców rozdał dziedzictwo ubogim i chorym i wyruszył na pielgrzymkę do Włoch, dokąd dotarł w okresie epidemii dżumy. W czasie, kiedy ludzie uciekali przed chorobą z miast, Roch zgłosił się w najbliższym szpitalu na pomocnika i opiekuna chorych. W końcu sam zaraził się dżumą. Po powrocie do zdrowia wrócił do rodzinnego miasta, ale nikt go nie rozpoznał. Jako niebezpiecznego włóczęgę zamknięto go nawet w więzieniu. Kiedy umierał z wycieczczenia poprosił o księdza i wyjawił, kim jest. Dopiero po śmierci otoczeni go wielką cczą i przez wieki był wymieniany jako jeden z największych patronów chroniących przed zarazą.

Epidemia dżumy w Kolnowicach w 1832 roku

Z epidemią dżumy i cholery mieli mieszkańców Kolnowic smutne doświadczenia już w 1832 roku. W księdze Franza X. Grögera „Niklasdorf im Bielatal“ (Mikulowice w dolinie Białej) z 1904 roku autor przypomina dokument wydany 20.09.1832 r. zawierający obietnicę ówczesnych mieszkańców miejscowości:

„Miejscowości Kolnowice, Rennertów, Stary i Nowy Terezin decydują się dla pokoleń obecnych i przyszłych święcić dzień świętego Rocha 16 sierpnia i w tym dniu nie wykonywać żadnej pracy czeladzi ani innych prac. W dniu tym nie wolno także podróżować, tańczyć czy w innym sposób bawić się. W dniu patrona do południa odbędzie się procesja do kościoła w Mikulowicach i celebracja Te Deum. Podobnie po południu odbędzie się nabożeństwo za święte pobłogosławienie. Kto nie będzie tego przestrzegał, zostanie ukarany mandatem lub więzieniem.“

Dokument został podpisany przez wójta, przedstawicieli miejscowości i każdej rodziny. Od samego początku budowy kościoła w Kolnowicach w latach trzydziestych XX wieku było wiadomo, ku czci którego świętego kościół zostanie oddany pod wezwanie. Corocznie w dniu św. Rocha w kolnowickim kościele na pamiątkę tej obietnicy odbywa się uroczysta msza święta połączona ze spotkaniami przyjaciół.

Ofiarom wojen

Dzieje ludzkości naznaczone są przeplatającymi się okresami pokoju i cierpień w latach wojen. **Ostatnie dwa konflikty światowe bardzo dotknęły również mieszkańców Kolnowic**. Kiedy dnia 28.07.1914 r. austro-węgierski cesarz Franciszek Józef I wypowiedział wojnę Serbijom, mieszkańcy małej wioski u podnóża Jeseników nie spodziewali się, że niemilosierne wpłynie to również ich losy. Wrzawa wojenna odebrała życie ponad dwudziestu mężczyzn z Kolnowic, Rennertowa i Terezina. Po wojnie miejscowi obywatele znaleźli się w nowym państwie, którego jednak nigdy nie chcieli i którego władze nie zajmowały się ich problemami. Jeszcze gorsze konsekwencje miały wydarzenia II wojny światowej. Przyłączenie do Niemiec jesienią 1938 roku mieszkańców Kolnowic witali przeważnie z entuzjazmem i sporą sobie po nim obiecywali - przede wszystkim poprawę ich sytuacji materialnej, jednak już niespełna rok później tutejsi mężczyźni otrzymali rozkazy mobilizacyjne, a po sześciu latach prawie nie było rodzin, w której ktoś by nie stracił życia. Na frontach II wojny światowej poległo 50 mężczyzn z Kolnowic, Rennertowa i Terezina. **Smutnym epilogiem tych posępnych wydarzeń stało się przymusowe powojenne wysiedlenie rdzenniej ludności Kolnowic do Niemiec**.

Niniejsza tablica informacyjna została wykonana przy współpracy Gminy Mikulovice, byłych niemieckich mieszkańców Kolnowic, Parafii Rzymsko-Katolickiej Mikulovice i Stowarzyszenia Obywatelskiego Maria Quelle - Mikulovice.

Kamienna tablica pamiątkowa została wykonana z inicjatywy byłych niemieckich mieszkańców Kolnowic przy współpracy z Gminą Mikulovice i uroczyste poświęcona dnia 20. 08. 2011 r.

Mše v kostele svatého Rocha v roce 2008. / Die heilige Messe in der Kirche zum heiligen Rochus im Jahre 2008. / Msza św. w kościele św. Rocha w 2008 r.

Kostel sv. Rocha na fotografii z roku 1938. / Die Kirche zum heiligen Rochus auf einem Bild aus dem Jahre 1935. / Kościół św. Rocha na zdjęciu z 1935 roku.

Kostel svatého Rocha je dominantou obce. / Die Kirche ist eine Dominante der Gemeinde. / Kościół dominuje miejscowości.

